

Karta charakterystyki zgodna z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) (Dz. Urz. UE L396 z dnia 30 grudnia 2006 z późniejszymi zmianami).

1. Identyfikacja mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa

Nazwa mieszaniny

- **Termo Organika ZK-P Zaprawa klejąca podstawowa**
Podstawowa zaprawa klejąca do przyklejania płytek ceramicznych na stabilnych podłożach wewnątrz pomieszczeń
- **Termo Organika ZK-S Zaprawa klejąca standardowa**
Standardowa zaprawa klejąca do przyklejania płytek ceramicznych na stabilnych podłożach wewnątrz i na zewnątrz pomieszczeń
- **Termo Organika ZK-U Zaprawa klejąca uelastyczniona**
Uelastyczniona zaprawa klejąca do przyklejania płytek ceramicznych na stabilnych i niestabilnych podłożach wewnątrz i na zewnątrz pomieszczeń

Producent/Dystrybutor

Termo Organika Sp. z o.o.
ul. Bolesława Prusa 33
30-117 Kraków

Osoba odpowiedzialna za kartę charakterystyki

kch@termoorganika.com.pl

Telefon alarmowy

Instytut Medycyny Pracy w Łodzi:
(42) 657 99 00, (42) 631 47 67 (całodobowo)

Data sporządzenia 11.08.2010 r.

2. Identyfikacja zagrożeń

Klasyfikacja produktu zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającym i uchylającym dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE nr L 353 z 31 grudnia 2008 roku). Zgodnie z kryteriami przepisów w/w rozporządzenia produkt jest klasyfikowany, jako niebezpieczny

Klasyfikacja produktu

Zagrożenia ze względu na właściwości fizykochemiczne:

Produkt niesklasyfikowany jako niebezpieczny.

Zagrożenia dla zdrowia:

Xi - Mieszanina drażniąca z przypisanym zwrotem R:
R37/38 - Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę
R41 - Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu

Mieszanina uczulająca ze zwrotem:

R43 - Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą

Zagrożenie dla środowiska:

Produkt niesklasyfikowany jako niebezpieczny.

Informacje dodatkowe:

Dłuższy kontakt skóry z wodną mieszaniną produktu może powodować odłuszczenie skóry i jej zmiany zapalne. W celu zmniejszenia podrażnienia skóry zaleca się zastosowanie kremu ochronnego.

Ze względu na wysokie pH mieszanin wodnych, może powodować miejscowe zmiany odczynu wód w następstwie zrzutu do wód w środowisku.

Opakowania jednostkowe produktu wymagają znakowania ostrzegawczego - patrz punkt 15

3. Skład i informacja o składnikach

Klasyfikacja składników produktu zgodnie z tabelą 3.2 z załącznika 6 do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE nr L 353 z 31 grudnia 2008 roku).

Składniki produktu i ich klasyfikacja

Cement portlandzki

CAS: 65997-15-1

WE: 266-043-4

Nr indeksowy: -

Zawartość: <35% wag.

Klasyfikacja (*): Xi; R37/38-41, R43

(*) - substancja niesklasyfikowana w załączniku 6 do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006. Klasyfikacja producenta.

Ponadto, produkt zawiera dodatki uszlachetniające niesklasyfikowane jako niebezpieczne oraz piasek, jako uzupełnienie do 100% zawartości.

W punkcie 16 karty podano pełne znaczenie zwrotów R

4. Pierwsza pomoc

Ogólne wskazówki

Zawiera cement. Z wodą wytwarza mieszaninę o wysokim odczynie, dlatego należy chronić oczy i skórę. W przypadku kontaktu dokładnie spłukać wodą.

Wdychanie

Wyprowadzić poszkodowanego z miejsca narażenia, zapewnić spokój i odpoczynek.

Kontakt ze skórą

Skórę dokładnie wymyć wodą i mydłem. Nie stosować żadnych rozpuszczalników ani rozcieńczalników.

Kontakt z oczami

Usunąć soczewki kontaktowe, jeśli są i można je łatwo usunąć. Przy podwiniętych powiekach niezwłocznie płukać oczy bieżącą wodą, przez co najmniej 15 minut. Zasięgnąć porady lekarza w przypadku utrzymywania się jakichkolwiek dolegliwości, np. cech podrażnienia oczu.

Połknięcie

Skontaktować się z lekarzem! Poszkodowanemu zapewnić spokój. Nie powodować wymiotów!

5. Postępowanie w przypadku pożaru

Zalecane środki gaśnicze

Powszechnie stosowane środki gaśnicze w zależności od otoczenia. Produkt nie jest palny.

Nieodpowiednie środki gaśnicze

W zależności od otoczenia

Szczególne zagrożenie ze strony produktów spalania i wydzielających się gazów

Produkt nie jest palny.

Specjalne wyposażenie ochronne strażaków

W zależności od rozmiaru pożaru nosić odzież ochronną gazoszczelną i aparaty oddechowe z niezależnym źródłem powietrza, kombinezony ochronne, gazoszczelne, buty ochronne, kaski itp.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Indywidualne środki ostrożności

Przestrzegać przepisów BHP. Unikać kontaktu z skórą i oczami. Nakładać odzież ochronną i ochronę dróg oddechowych.

Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Nie dopuścić do przedostania się do kanalizacji, wód powierzchniowych i cieków wodnych.

Metody oczyszczania/usuwania

Zbierać mechanicznie na sucho. Unikać wzbijania się pyłu.

7. Postępowanie z mieszaniną i jej magazynowanie

Postępowanie z mieszaniną

Przestrzegać przepisów BHP. Podczas pracy nie wolno jeść, pić, palić papierosów. Osobiste wyposażenie ochronne zob. pkt.8.

Zalecenia przeciwpożarowe i przeciwybuchowe

Brak.

Magazynowanie

Uwagi dotyczące pomieszczeń magazynowych i pojemników

Przechowywać w oryginalnych szczelnych pojemnikach.

Inne informacje dotyczące magazynowania

Zawsze przechowywać w pojemnikach zgodnych z oryginalnymi. Stosować się do wskazówek umieszczonych na etykietach. Chronić przed wilgocią.

Klasa magazynowania

Nie dotyczy.

Specyficzne zastosowania

Brak danych.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Dodatkowe zalecenia w zakresie środków inżynierskich

Przestrzegać przepisów BHP. Zastosować odpowiednią wentylację ogólną pomieszczenia lub w miejscu pracy.

Parametry kontroli narażenia

Rozporządzenie MPIPS z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2002 r. nr 217, poz. 1833 ze zmianami w Dz. U. z 2005 r. nr 212 poz. 1769, Dz. U. Nr 161, poz. 1142, 2007 r., Dz. U. Nr 105, poz. 873, 2009 r.

Wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

CAS-Nr.	Opis substancji	Typ	Wartość
65997-15-1	cement portlandzki (pyły)	- NDS - pył całkowity - pył respirabilny	6 mg/m ³ 2 mg/m ³
1305-62-0	wodorotlenek wapniowy	- NDS - NDSC	2 mg/m ³ -

		- NDSP	-
14808-60-7	krzemionka krystaliczna	pył całkowity (2-50% krzemionki) NDS NDSC NDSP pył respirabilny NDS NDSC NDSP pył całkowity (>50% krzemionki) NDS NDSC NDSP pył respirabilny NDS NDSC NDSP	4 mg/m ³ nie określono nie określono 1 mg/m ³ nie określono nie określono 2 mg/m ³ nie określono nie określono 0,3 mg/m ³ nie określono nie określono
1332-58-7	Pyły kaolinu zawierające wolną krystaliczną krzemionkę poniżej 2% i nie zawierające azbestu	pył całkowity NDS NDSC NDSP	10 mg/m ³ nie określono nie określono

Zalecenia dotyczące procedury monitoringu zawartości składników w powietrzu – metodyka pomiarów

- PN ISO 4225/Ak:1999 Jakość powietrza – Zagadnienia ogólne – Terminologia (arkusz krajowy)
- PN Z-04008-7:2002. Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacji wyników
- PN-EN-689:2002. Powietrze na stanowiskach pracy – Wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategią pomiarową.
- PN-EN-482:2002. Powietrze na stanowiskach pracy – Ogólne wymagania dotyczące procedur pomiaru czynników chemicznych.
- Podstawy i Metody Oceny Środowiska Pracy 1997, z. 17

Pyły

- PN-91/Z-01001/01 Ochrona czystości powietrza. Terminologia i jednostki. Terminologia i jednostki związane z aerozolem i pyłem.
- PN-91/Z-04030/05 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości pyłu. Oznaczanie pyłu całkowitego na stanowiskach pracy metodą filtracyjno-wagową.
- PN-91/Z-04030/06 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości pyłu. Oznaczanie pyłu respirabilnego na stanowiskach pracy metodą filtracyjno-wagową

Wapnia wodorotlenek

- PIMOŚP 1997, z.17

Krzemionka

- PN-91/Z-04018/03 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości wolnej krystalicznej krzemionki. Oznaczanie wolnej krystalicznej krzemionki. w pyłe respirabilnym na stanowiskach pracy metodą spektrometrii absorpcyjnej w podczernieni
- PN-91/Z-04018/04 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości wolnej krystalicznej krzemionki. Oznaczanie wolnej krystalicznej krzemionki. w pyłe całkowitym i respirabilnym w obecności krzemianów na stanowiskach pracy metodą kolorymetryczną.

Środki ochrony indywidualnej

Trzymać z dala od żywności, napojów i pasz. Odzież zabezpieczoną natychmiast zdjąć. Myć ręce przed każdą

przerwą i po zakończeniu pracy. W trakcie obchodzenia się z produktem nie jeść, nie pić i nie palić tytoniu.

Ochrona dróg oddechowych

Nie wdychać pyłu. W przypadku braku lub nieodpowiedniej wentylacji nakładać maski z filtrem przeciwpyłowym.

Ochrona rąk

Unikać kontaktu ze skórą. W razie kontaktu skórę natychmiast przemyć dużą ilością wody. Nosić odpowiednie rękawice ochronne.

Właściwości ochronne rękawic zależą nie tylko od rodzaju materiału, z którego są wykonane. Czas działania ochronnego może być różny przypadku różnych producentów rękawic. W przypadku preparatu, który jest mieszaniną wielu substancji nie można precyzyjnie oszacować czasu działania ochronnego rękawic. Uwzględniając podane przez producenta parametry rękawic należy zwracać uwagę podczas stosowania produktu czy rękawice jeszcze zachowują swoje właściwości ochronne.

Ochrona oczu

Unikać kontaktu z oczami. W razie kontaktu z oczami dokładnie przemyć wodą i skontaktować się z lekarzem. Nosić okulary / maskę ochronną.

Ochrona ciała

Podczas pracy nosić odpowiednie ubranie ochronne. Brudne, nasiąknięte ubranie natychmiast zmienić.

UWAGA

Wymagania zasadnicze dla środków ochrony indywidualnej, warunki i tryb dokonywania oceny zgodności środków indywidualnej oraz sposób i wzór ich znakowania określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. 2005 Nr 259, poz. 2173).

Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednie ich pranie, konserwację, naprawę i odkażanie.

Zalecane badania wstępne i okresowe pracowników narażonych na czynniki chemiczne są określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30.05.1996 roku w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz.U. nr 69/1996, poz. 332, wraz z późniejszymi zmianami)

9. Właściwości fizyczne i chemiczne

Forma:	Proszek
Kolor:	Szary, wzgl. przy produktach barwionych patrz na opakowanie
Zapach:	Charakterystyczny dla danego produktu
Gęstość nasypowa:	1500-1700 kg/m ³
Wartość pH:	Ok. 12 (zawiesina wodna)
Rozkład termiczny:	przy prawidłowym użyciu, brak
Inne reakcje:	hydraulicznie utwardzalny

10. Stabilność i reaktywność

Przy przestrzeganiu zalecanych przepisów odnośnie składowania i sposobu postępowania – stabilny.

Warunki, których należy unikać

Unikać zawilgocenia podczas składowania.

Materiały, których należy unikać

Kwasy.

Niebezpieczne produkty rozkładu

Zadne, przy przestrzeganiu zaleceń.

11. Informacje toksykologiczne

Skutki zdrowotne narażenia ostrego, klasyfikowane wartości LD/LC 50

wodorotlenek	doustnie	LD 50	7340 mg/kg	(szczur)
wapniowy	doustnie	LD 50	7300 mg/l	(mysz)

Uwaga

Wartości odnoszą się do substancji w czystej postaci (100%).

Skutki narażenia długotrwałego

Skóra:	przy długotrwałym lub częstym narażeniu, u osób uczulonych mogą wystąpić reakcje alergiczne
Oczy:	przy długotrwałym lub intensywnym kontakcie może powodować ból, zaczerwienienia.
Drogi oddechowe:	brak danych

Działanie drażniące

Oczy:	działa drażniąco. Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu
Skóra:	działa drażniąco
Drogi oddechowe	działa drażniąco.

Działanie uczulające

Może powodować zmiany uczuleniowe skóry.

12. Informacje ekologiczne

Klasa skażenia wody

Nie usuwać do kanalizacji. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych oraz gleby.

W ocenie producenta stopień szkodliwości produktu dla wód jest mały. Ze względu na wysokie pH, produkt może powodować miejscowe zwiększenie odczynu wody.

13. Postępowanie z odpadami

Nie usuwać do kanalizacji. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych oraz gleby.

Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. nr 62 z 2001 r., poz. 628 –tekst ujednolicony)

Przestrzegać przepisów ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych. Dz. U. nr 63 z 2001 r., poz. 638 – tekst ujednolicony.

Klasyfikacja odpadów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U.2001 nr 112, poz. 1206):

Kod odpadu

10 13 80 (produkt) - Odpady z produkcji cementu
15 01 05 (opakowanie) - Opakowania wielomateriałowe

Usuwanie nadwyżki lub odpadu

Nie dopuścić do przedostania się do kanalizacji. Nie usuwać razem z odpadami komunalnymi, traktować jako odpad specjalny. Przekazać uprawnionej firmie do dalszej utylizacji.

Usuwanie opakowań po mieszaninie

Opakowanie po dokładnym, całkowitym opróżnieniu można poddać recyklingowi.

14. Informacje o transporcie

Transport drogowy i kolejowy ADR/RID: Niesklasyfikowany.

Transport morski IMDG/IMO: Niesklasyfikowany.

Transport lotniczy ICAO/IATA: Niesklasyfikowany.

15. Informacje dotyczące przepisów prawnych

USTAWA z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych. (Dz. U. nr 11 poz. 84 z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30.05.1996 roku w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. nr 69/1996, poz. 332 wraz z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. 2005 Nr 259, poz. 2173)

Umowa Europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. nr 194/2002, poz. 1629) wraz z kolejnymi zmianami załączników A i B publikowanymi w formie Oświadczeń Rządowych w Dzienniku Ustaw RP oraz Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych (Dz. U. nr 199/2002, poz. 1671 z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)

Rozporządzenie MPIPS z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2002 r. nr 217, poz. 1833 ze zmianami w Dz. U. z 2005 r. nr 212 poz. 1769, Dz. U. Nr 161, poz. 1142, 2007 r., Dz. U. Nr 105, poz. 873, 2009 r.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. 2005 nr 11, poz. 86 z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 1997 nr 129, poz. 844 wraz z późniejszymi zmianami).

Dyrektywa Komisji nr 2000/39/EC, 2006/15/EC i 2009/161/EC w sprawie ustanowienia pierwszej, drugiej i trzeciej listy indykatorywnych wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń w środowisku pracy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006. (Dz. Urz. UE L353 z dnia 31 grudnia 2008r.)

Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Euro-

pejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE

Ocena bezpieczeństwa chemicznego substancji – składników mieszaniny nie została dokonana.

Oznakowanie ostrzegawcze zamieszczane na opakowaniu

Drażniący

Zawiera: Cement portlandzki

Zwroty R

R37/38 Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę
R41 Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu
R43 Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

Zwroty S

S2 Chronić przed dziećmi
S22 Nie wdychać pyłu
S24/25 Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu
S26 Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza
S36/37/39 Nosić odpowiednią odzież ochronną, odpowiednie rękawice ochronne i okulary lub ochronę twarzy
S46 W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza – pokaż opakowanie lub etykietę

Pozostałe uwagi

Zawiera cement. Z wilgocią tworzy związek o silnych właściwościach alkalicznych, dlatego należy chronić oczy i skórę. W przypadku kontaktu dokładnie opłukać wodą. Przy kontakcie z oczami dodatkowo pójść do lekarza. Możliwość wystąpienia alergicznych reakcji.

16. Inne informacje

Treść zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia dotyczących składników mieszaniny:

Xi Substancja drażniąca

R37/38 Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę

R41 Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.

R43 Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci w jakiej jest stosowany. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości. W przypadku, gdy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu spada na użytkownika.

Karta charakterystyki mieszaniny została sporządzona na podstawie informacji dostarczonych przez producenta, informacji z baz danych ChemIDplus, ESIS oraz obowiązujących w Polsce przepisów dotyczących niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych przez firmę Eko-Futura Sp. z o.o. - www.ekofutura.com.pl